traju sukobom interesa prilikom sklapanja ugovora o javnoj nabavi, tko su predstavnici naručitelja koji kao nositelji javne dužnosti mogu biti u sukobu interesa pri sklapanju ugovora o javnoj nabavi, koja je posljedica postojanja sukoba interesa između naručitelja i gospodarskog subjekta ako dođe do sklapanja ugovora, i sl.

Člankom 75. ZJN 2016. propisano je da je *„Naručitelj obvezan poduzeti prikladne mjere da učinkovito spriječi, prepozna i ukloni sukobe interesa u vezi s postupkom javne nabave kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja i osiguralo jednako postupanje prema svim gospodarskim subjektima*".

U tom smislu, članak 76. stavak 1. Zakona o javnoj nabavi propisuje da: „**Sukob interesa između naručitelja i gospodarskog subjekta obuhvaća situacije kada predstavnici naručitelja** (ili pružatelja usluga službe nabave koji djeluje u ime naručitelja), **koji su uključeni u provedbu postupka javne nabave ili mogu utjecati na ishod tog postupka, imaju, izravno ili neizravno, financijski, gospodarski ili bilo koji drugi osobni interes koji bi se mogao smatrati štetnim za njihovu nepristranost i neovisnost u okviru postupka**, a osobito:

1. **ako predstavnik naručitelja istodobno obavlja upravljačke poslove u gospodarskom subjektu**, ili
2. **ako je predstavnik naručitelja vlasnik poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava temeljem kojih sudjeluje u upravljanju odnosno u kapitalu toga gosp. subjekta s više od 0,5%**".

Gospodarskim subjektom smatra se ponuditelj, član zajednice i podugovaratelj.

Prijenos udjela u vlasništvu na drugu osobu ili posebno tijelo (povjerenika) sukladno posebnim propisima o sprječavanju sukoba interesa ne utječe na sukob interesa u smislu članka 76. ZJN 2016. Dakle, neprijeporno je da odnos između naručitelja i gospodarskog subjekta, u kojemu predstavnik naručitelja obavlja upravljačke poslove u tom gospodarskom subjektu, ili participira u vlasništvu nekog gospodarskog subjekta, u praksi derogira načela javne nabave propisana člankom 3. Zakona, a osobito načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije i načelo transparentnosti. Naime, direktive EU, u uvodnom dijelu, posebno naglašavaju da dodjela *javnih ugovora* od strane ili u ime nadležnih tijela država članica mora biti u skladu s načelima Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), pogotovo s načelom slobodnog kretanja robe, slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga, kao i s načelima koja iz toga proizlaze, poput načela jednakog postupanja, zabrane diskriminacije, međusobnog priznavanja, proporcionalnosti i transparentnosti.

Primjer iz prakse: Državna komisija je ocijenila da ne postoji sukob interesa u smislu članka 76. ZJN 2016.

Naručitelj, Hrvatske vode, Zagreb, objavio je 28. travnja 2017. u EOJN RH obavijest o nadmetanju s dokumentacijom o nabavi, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2017/S 0F2-0008080, za predmet nabave: radovi na održavanju detaljnih melioracijskih građevina za odvodnju i navodnjavanje na branjenom području br. 1., područje malog sliva Biđ-Bosut. Između tri pristigle ponude, od kojih dvije valjane, Odlukom o odabiru od 13. lipnja 2017., naručitelj je odabrao ponudu ponuditelja Vodoprivreda Vinkovci d.d. Vinkovci.

Na Odluku o odabiru žalbu je 20. lipnja 2017. Državnoj komisiji izjavio žalitelj Sokol d.o.o. Vinkovci. Žalitelj u žalbi u bitnome osporava valjanost ponude odabranog ponuditelja. Navodi da je žalitelj u dopunjenom ESPD obrascu svoje ponude, u kojem je u dijelu III., Osnove za isključenje, Odjeljak C, Osnove povezane s insolventnošću, sukobima interesa ili poslovnim prekršajem, u dijelu pitanja: „**Je li gospodarski subjekt svjestan nekog sukoba interesa** zbog svojeg sudjelovanja u postupku nabave? **Ako je odgovor da**, navedite pojedinosti" – odgovorio sa „NE" te da je takav ESPD obrazac naručitelj prihvatio bez da je provjerio tvrdnje odabranog ponuditelja. Žalitelj navodi da je odabrani ponuditelj dioničko društvo čiji je suvlasnik i jedan od većih dioničara Vukovarsko-srijemska županija (24,75%) na čelu sa županom B.G., koji je istovremeno član Upravnog vijeća naručitelja, Hrvatskih voda. Žalitelj smatra da je odabrani ponuditelj na navedeno pitanje trebao odgovoriti s „DA" i pojasniti okolnost u kojima u Skupštini društva kao jedan od vlasnika sjedi isti čovjek kao i u Upravnom vijeću naručitelja.

Naručitelj navodi da je nesporno da je suvlasnik odabranog ponuditelja Vukovarsko-srijemska županija (24,75%) te da je župan član Upravnog vijeća naručitelja. Međutim, ističe da je netočan navod žalitelja da je župan Vukovarsko-srijemske županije vlasnik odabranog ponuditelja. Sukladno članku 39. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave je župan te se nikako ne može poistovjetiti da je Vukovarsko-srijemska županija, kao regionalna samouprava isto što i sama osoba župana koji je izvršno tijelo regionalne samouprave. Navodi da s obzirom da je vlasnik poslovnog udjela odabranog ponuditelja Županija a da ista nije član Upravnog vijeća Hrvatskih voda te i ne postoji sukob interesa u smislu članka 76. ZJN 2016. Također, budući da B.G. kao član Upravnog vijeća naručitelja nije vlasnik niti suvlasnik odabranog ponuditelja te niti u tom slučaju ne postoji sukob interesa u smislu članka 76. ZJN.

Slijedom navedenoga Državna komisija je ocijenila da budući da se u konkretnom slučaju ne radi o situaciji koja obuhvaća okolnosti iz članka 76. ZJN 2016., nisu ispunjeni uvjeti za primjenu navedene odredbe Zakona odnosno da ne postoji sukob interesa u smislu istoga članka ZJN 2016. Stoga je žalbeni navod neosnovan. (Rješenje: klasa: UP/II-034-02/17-01/449).

Primjer iz prakse: Državna komisija je ocijenila da činjenica što su i naručitelj i ponuditelj osnovani od strane iste županije te što je ponuditelj sufinanciran iz proračuna iste Županije ne znači da navedeni ponuditelj ne može sudjelovati u predmetnom postupku javne nabave

Naručitelj, OB Dr. I.P., Sisak, objavio je 28. travnja 2017. u EOJN RH obavijest o nadmetanju s dokumentacijom o nabavi, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2017/S 0F2-0008085, za predmet nabave: usluge upravljanja projektom. Između dvije pristigle valjane ponude, naručitelj je Odlukom o odabiru od 26. lipnja 2017. odabrao ponudu ponuditelja SI-MO-RA d.o.o. Sisak.

Na Odluku o odabiru žalbu je 10. srpnja 2017. Državnoj komisiji izjavio žalitelj, zajednica ponuditelja Ekonerg d.o.o. Zagreb, PDM Savjetovanje d.o.o. Zagreb i Proplus d.o.o. Maribor, Slovenija. Žalitelj u žalbi u bitnome osporava valjanost ponude odabranog ponuditelja. Navodi da su naručitelj i odabrani ponuditelj sestrinske firme kojima je osnivač Sisačko-moslavačka županija te ističe da je odabrani ponuditelj sufinanciran od strane osnivača. Također, upozorava na mogućnost prethodnog sudjelovanja odabranog ponuditelja u pripremi postupka (...).

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da odabrani ponuditelj nije sestrinska firma, da je točno da im je osnivač i 100% vlasnik Sisačko-moslavačka županija, ali da su potpuno odvojeni po vrsti djelatnosti i načinu upravljanja. (...).

Državna komisija je utvrdila da su i naručitelj i ponuditelj SI-MO-RA d.o.o. osnovani od strane Sisačko-moslavačke županije, da je ponuditelj sufinanciran iz proračuna iste županije. Međutim,